

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. március 12.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 21. szám

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.

Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.

Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.

Nyílt ér sora 30 fillér.

A hirdetések s nyílt erek díja előre fizetendő.

Mukdeni vasgyűrű.

A muszka óriás vonaglik. A testén, Európában, a forradalmi láz heve üt ki. Most a mukdeni vasgyűrű a torkát szorongatja. Ha Kuropatkin hadait a japánok Mukdennél döntő csatában verik meg, a cári uralom zsarnoki önkénye együtt bukik el a kelet-ázsiai háború végső reménységével. Nyolc napja készül már a mandzsuriai Sedannál az orosz hadak végzete. Kuropatkinnak a legszerencsétlenebb hadvezéri feladat jutott. Hadvezéri tudását a visszavonulások mesteri vezérletében meríti ki. Amikor a vesztett hadjárat vezetését Kuropatkin kezébe tették le, előre látta végzetét. A képzett katona szeme felismerte a két haderő aránytalanságát. A japán sereg nemzeti lelkesedéssel, dicsőségre szomjazva, remekül szervezve, a hadi technika legujabb vívmányaival felszerelve a győzelemtől megacélozott lélekkel száll csatába. Az orosz katona erős lelkét felkavarta a hazájában támadt forradalmi szellem. A vakbuzgó paraszt agyában feltámadt emberi jogainak sejtelve. A tömegek közt sugdosva szállt szájról-szájra az új hitvallás, mely nemcsak a cárról és a szentekről szól, hanem nemzetet, népjogokat enleget. A diákok, latejnérek, akiket a cári zsarnokság vak-sága a hadseregekben akart eldugni, a szürke

katonazubbony alatt szunnyadó érzéseket felszították. A tiszt urak kétségbeesve jelentették, hogy a legénység közt forradalmi szellem terjed. A kancsuka és a golyó tehetetlen már az orosz nép új evangéliumával szemben. Érti az orosz katona, hogy a „cári seregének“ győzelme, az orosz nép ébredő szabadságának a sirját ásná meg újra. A veleszületett bátorság előre vinné, de ez a tudat ólomsúlylyal nehezíti meg a lábát. Ezért is elveszett volna a cári csatája, ha a seregeit különben nem is tette volna már előzetesen tönkre a sok gázság, panama, sikkasztás, amivel a hadfelszerelés értékének a felét lopták el a nagyherceg urak kegyencei. Ami muszka részen a hadi készletek statisztikájában szerepel, annak a felét már rég elpozsgózták a gaz szállítók, hadbiztosok, tábornokok. Hogy állják meg ilyen állapotokkal a sarat azzal a japán hatalommal szemben, melynél a statisztika igaz tételeihez mindenütt hozzá kell még adni a japán „hadfelszerelés“ megbecsülhetetlen járulékat: a nemzeti lelkesedést és a faji jelességet!

A Mandzsuriai hírek szerint már-már eldőlt a Mukden körül folyó óriási küzdelem sorsa. Arányaival is a hadtörténelem leghatalmasabb csatái közé emelkedik ez a küzdelem.

És bármi lesz a Mukden körül vívott

véres csata közvetlen eredménye, az orosz sereg és ezzel a cári abszolútizmus vereségét már csoda sem tartóztathatja fel. A kultura és az emberi érzés szempontjából kívánjuk, hogy az utolsó felvonás hamar játszódjék le és ez az áldatlan háború, amelyben az orosz nép akkor szenvedné a legnagyobb vereséget, ha az ázsiai harctéren győzedelmeskednék, érjen véget. Döntse le az öntudatra ébredt orosz nép a zsarnokság végvárait. A kultura minden barátja pedig hajtsa meg zászlóját a japánok előtt, akik az orosz népet ebben a küzdelemben győzelmeikkel közvetve segítik.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház üléseiből.

Március 8-án.

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Zboray Miklós, Luby Géza és Salamon Géza.

Az elnök az ülést megnyitja. Jelenti a Háznak, hogy a király szentesítette az olasz kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatot és hogy kinevezte főudvarmesterré gróf Festetics Taszilót, főpohárnokmesterré gróf Wenckheim Frigyeset, főkamarásmesterré pedig gróf Apponyi Sándort. E bejelentéseket tudomásul vették.

A horvát szlavon-dalmát országgyűlés elnöke írásban jelenti, hogy az 1903. évi magyar horvát pénzügyi elszámolást a horvát országgyűlés elfogadta.

TÁRCA.

Santa Barbara.

Írta: Hevesi József.

Tizian „Assuntája“ után Palma Vecchio híres „Santa Barbara“-ját akarta látni. A mint az Akadémia csodás kincsesházát elhagyta, a gondola ingva-ringva suhant végig a Canale granden.

A tavaszi napsugár zöld smaragddá olvasztotta a lagunát. A levegőben benne volt a tavasz lehellete. A régi palotákról virágok kaesintgattak.

És a gondola ingva-ringva suhant tova.

Egymásután vonultak el előtte az ősrégi paloták a Palarro Vendramin, Pesarelá Doro . . . Grimani . . . Desdemona . . .

A smaragd zöld víz fölött pillangó röpködött . . . Mert tavasz volt . . .

A lelkében még benne volt az „Assunta“ búzájának áhitata . . . Benne volt az ifjuság. És benne volt a tavasz. És ő most Velence legszebb asszonyát akarta látni. A kiról már olyan sokat álmodott.

A Santa Barbarát.

A gondola ingva-ringva suhant tova. Letért a Canale granderól és apró kis cellákon keresztül siklott. A víz gyöngyözve csobogott a karsu evezőről.

A fordulónál a gondoliero elkiáltotta magát: — Sia stail . . .

— Sta li? . . .

Különben esend. Az apró hidakon nagy néha facipők kopogása. A levegőben a tavasz illata. Olyan édes harmónia. A lelkében ifjuság és tavasz. A szíve olyan pontosan, szabályosan, rendszeresen dobogott: Kip, kop, kip, kop, mint amilyen rendes, szabályos volt az ő híres kronometerjének a ketyegése: Kip, kop, kip, kop.

Pedig most Velence legszebb asszonyát fogja meglátni.

A lelkében zsongott valami. Egy dal. Hazulról hozta magával. A tarlóról:

Pi—piros a pipacs virága

Hull a harmat reája . . .

És a gonda ingva-ringva suhant tova.

*

A Formosa-templom közelében csaknem kiugrott a gondolából. — A szegény rampinó csaknem kiejtette kezékből fanyelű horgát, amivel a gondolát a traghettóhoz húzta.

Sietett.

A templom koldusai megsüvegelték. A bőrajtót félre vonták.

Sietett. Egyenesen a jobboldali oltár felé. A legszebb velencei asszonyhoz, Santa Barbarához.

Bibor a ruhája.

A fején diadém.

A kezében páma.

De az arc, az arc! Egy szentté avatott, velencei szépség. Nem szenvedélytől izzó, nem lángra

gyújtó, nem a dél forró leánya. Kék szemében sejtelmes ígézet, gömbölyű arcán a szelidség bája, boldogító, lelket mámorító mosoly. És a termete . . . egy hős istennő. Hatalmas és mégis olyan lágy, olyan nőies. Főnséges nyugalom, mely édes sejtelmekbe ringatja a lelket . . .

Ilyen Santa Barbara, a fegyvergyár tűzsergének védőszentje.

*

Sokáig, sokáig nézte, csodálta, bámulta.

A templomban mély csönd volt.

De jól hallotta, hogy a szíve egész szabályosan, rendszeresen dobog: Kip, kop, kip, kop Velence legszebb asszonya nem zavarta meg a szíve dobogását.

Kék szemében sejtelmes ígézet. A termete egy hős istennő. Alakjának főnséges a nyugalma . . . de ő a dél forró leányát kereste: izzó szenvedélylyel, lobogó lánggal, szikrázó tüzzel . . . Neki élet kell . . . élet . . . élet . . .

Odakünn pedig a levegőben tavasz volt . . . És a nap ragyogott . . .

Zöld smaragdban csillogott a laguna . . . És vidám nő kacagás hallatszott egy palota nyitott ablakából.

Itt volt az élet, a nevető, mosolygó, ragyogó élet.

A szíve pedig vigan dobogott: kip, kop.

Mikor a torre del Orologio bolthajtásos átjárója alatt kifordult a Márk-térre, fönny a toronyban a mörök épen tizenegyet ütöttek.

Terbóc István, Török Béla, Csepregi István, Huszka István, Náray Lajos és Szakáts Zoltán, képviselők a képviselősséggel összeférhetetlen állásairól lemondottak. Felszólítja a többi érdekelt képviselőket is, hogy összeférhetetlenségüket nyolc nap alatt szüntessék meg.

A két kerületben megválasztott képviselők is nyolc nap alatt kötelesek nyilatkozni arról, hogy melyik mandátumukat tartják meg.

Főolvas-a ezután a megalakult osztályok elnökeinek és jegyzőinek neveit. Majd bejelenti, hogy gróf Eszterházy Kálmán lemondott jegyzői tisztéről. Azután bejelentette a Háznak, hogy a képviselőházban most már az összes kerületek képviselve vannak.

Majd főolvaszták azon képviselők neveit, kiknek mandátumaik kérvénnyel lettek megtámadva vagy az egyes osztályok által kifogásolva, azután pedig a pótválasztásokon megválasztott képviselők névsorát s végül meg állapították a következő ülés napirendjét s azzal az ülés véget ért.

A képviselőház márc. 9-iki ülésén Justh Gyula elnökölt.

A bizottságokat választották meg, s a szabadelpárpart jelöltjének Szűcs Pálnak mellőzésével az ellenzék Okolicsányi László függetlenségi képviselőt választotta meg jegyzőnek.

Végül elhatározták, hogy a míg az új kormány meg nem alakul, ülést nem tartanak.

A válság.

A királyi kihallgatások.

Darányi Ignácot márc. 8-án fél 11 órakor fogadta Ő felsége. Kihallgatása 1 és fél óráig tartott.

Egy újságírónak kijelentette, hogy a kihallgatás részleteiről nem nyilatkozik.

Darányi a kihallgatás után a kabinetiroda főnökét látogatta meg, kinél egy óra hosszáig időzött.

Láng Lajos, kihallgatása előtt hosszasan érkezett Khuen-Héderváryval és azután majdnem egy óra hosszáig tartott a kihallgatása. Kijelentette, hogy Ő felsége szigorú alkotmányos érzelme megnyugtatta.

Megcáfolta azt a híresztelést, mintha külön programot vitt volna Ő felsége elé!

Thaly Kálmánt fél 2 órakor fogadta Ő felsége. Az ósz kuruc 40 percig időzött a királyi dolgozószobájában.

Visszatérésekor egy újságíró kérdezte, hogy volt-e szó a magyar hadseregről?

Igen, eszébe juttattam Ő felségének, mire kijelentette, hogy ő is óhajta azt, hogy minél több magyar tiszt legyen a hadseregeiben.

Egyéb részletekről Thaly sem nyilatkozott, csupán konstátálta — hogy a válság nem nyer egyhamar megoldást.

Rakovszky Istvánt márc. 9-én d. e. 11 órakor egy óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta Ő Felsége.

A reá várakozó újságíróknak kijelentette Rakovszky, hogy az audeáciáról csupán annyit mondhat, hogy kihallgatása főleg katonai kérdések körül forgott.

*

Zichy János kihallgatása fél 1 órakor kezdődött és háromnegyed óra hosszáig tartott. Zichy kijelentette, hogy rendületlen híve a 67-es alapnak. A vánterület kérdése nem politikai ügy, hanem gazdasági. A kibontakozás csakis koalíciós kormány útján képzelhető el. Ő felségére a mostani kihallgatások a legjobb hatással vannak.

KÜLFÖLD.

A háború.

Megsemmisült orosz ezredek. — Az oroszok elhagyták Mukdent.

Londonból jelentik: A haditudósítók egybehangzóan azt írják, hogy a japánok megtámadták Mukdent és körülbelül rövid idő alatt be is veszik.

Kuropatkin tábornok északra helyezte hadseregét.

Londonból jelentik: Az orosz balszárnnyon a japánok teljes erővel nyomulnak előre.

Az orosz hadsereg egyrésze elhagyta Mukden falait.

Márc. 8-án Mukden alatt nagy ütközet volt, mely az oroszokra nézve nagy vereséggel végződött.

A japánok 7 ezer, az oroszok 22 ezer embert veszítettek.

A 12-ik és 14-ik orosz hadosztály megsemmisült. Az ütközet közeledik a befejezés felé.

A hadsereg egysége.

— Egy öreg katona hadügyi politikai tanulmánya. —

„Egy öreg katona” „Az osztrák-magyar hadsereg egysége” címen, egy kis füzetben adta ki hadügyi politikai tanulmányát, mely nem politikai, hanem katonai szempontból fejtegeti, s érvekkel támogatja azon

állítást, hogy a hadsereg egységének megbontása veszedelmeket hozna az országra és nemzetre. Az érdekes füzetből mutatól közöljük a következő részletet.

„Három év óta szerepel az égető napi kérdések közt haderőnk általánosan elodázhatlannak elismert erősítésének és a jórészt elavult véderőtörvény ezzel összefüggő revíziójának ügye. Az elmúlt nyáron ugy látszott, hogy a szevedélyes politikai viták viharos hullámverése elcsendesedik és így meg lehet valószínűsíteni a reformot biztosító munkát. De a politika barometruma újra „vihart” jelez és érezzük, hogy az a vihar a közelebbi jövőben a tárgyilagos érvek intő szavát tul fogja harsogni.

Szerző néhai Andrássy Gyula grófot idézi. Andrássy gróf azoknak, akik önálló magyar hadsereget azzal az indoklással követelték, hogy Magyarországnak korábban is volt önálló hadserege, a megváltozott viszonyokra való utalással felelt. „Atban az időben” — mondta Andrássy 1889. április 5-iki beszédében a főrendiház bizottságában — „amikor Magyarországnak önálló hadserege volt, ha az ország határain belül vagy a határokon tudunk kellő haderőt kiállítani idegen sereg benyomulásának megakadályozására. Ma, a vasutak, gőzhajók és az előzetesen szervezett mozgósítás korában új és sokkal nagyobb feladatok előtt állunk és — kevés kivétellel — egy állam sem védekezhetik a siker reményével kizárólag saját határain belül.”

„A védelemnek, a békének, az állami önállóságnak a feltételeit már nem találhatjuk meg az állam határain belül. Messze a határokon túl, már a távolban kell azokat oltalmazni és megvédeni és csak onnan lehet biztosítani.”

„A mai viszonyok közt bármely állam saját békéjét is csak olyan mértékben tudja biztosítani, amennyiben az európai béke biztosítására és az európai egyensúly fentartására befolyást tud gyakorolni...”

„Ha ez a mai viszonyok közt általában áll minden államra nézve, fokozottan áll fenn a monarchia két állama tekintetében, mert ezek egyike sem tudja a saját területéről akár csak saját határait is megvédeni.”

„Magyarországot a legtöbb esetben csak az osztrák tartományok területéről, Ausztriát pedig csak a Szent István koronájának területéről lehet sikeresen megvédeni.”

„Aki Erdélyt uralta, az már a vasutak korszaka előtt is uralta Magyarországot az osztrák határig, ahonnan Bécsig, sőt még messzebbre is nyomulhatott elő.”

„Aki Magyarországot észak felől közeledő ellenség ellen akarja megvédeni, — nem is szólva a támadásról, ami pedig a védekezés legeredményesebb

Önkénytelenül a kronométere után nyult.

Tíz óra huszonöt percet mutatott.

Mi ez? ...

A füléhez emeli ... Lehetetlen! — Az ő híres kronométere, mely már százharminc év óta van a családi birtokában, meg állt. Ez, családi hagyomány szerint nagy szerencsétlenséget jelent! Egy pillanatra úgy érzi, hogy most már a szíve sem ketyeg többé.

Sietett vissza a Merceriába, a legelső óraművészhez.

*

Alacsony, kis üvegajtón nyitott be.

Mikor belépett, még sötét volt. Hiszen ennek a szűk utcának soha sincs napja. De hirtelen kivilágosodott a kis boltocská egy villamos gomb érintésére. És a sok aranyékszer csillogott a villamos fényben, mint egy mesebeli kincstár.

És amint a kápráztató fényben körültekint, újabb csoda várt rá.

Ott állt előtte Santa Barbara.

Bibor a ruhája. A hajában diadém. Kék szemében rejtelmes ígézet, gömbölyű arcán a szelidség bája. A termete egy hős istennőé. Csakhogy ezek a kék szemek kigyuladnak és szikrázik bennök a szenvedély. Mosolygása észbontó és lángra gyújtja a vért. Minden tagja él, mozog. Az ajka piros, mint a pipacs virága és a csók édes gyönyörre remeg rajta.

Oh, Palma Vecchio, milyen kontár vagy te! Látnod, itt van az élet, a nevető, mosolygó, ragyogó élet.

*

Santa Barbara, a bűbájos órásné megigérte, hogy a kronométer pár nap múlva rendben lesz. Ismét pontosan fog járni.

De midőn az ifjú a fényes boltból kitántor-

dott, érezte, hogy a családi hagyomány már beteljesedett rajta. Nagy baj érte. Valami csodálatos ígézet vett rajta erőt. Folyvást őt látja, Santa Barbarát.

Bibor a ruhája. A hajában diadém. Kék szemében rejtelmes ígézet ...

Barangolt az utcákon; csak őt látta.

Nézte a procuratiák csillogó kirakatát. Csak őt látta.

Megállott a csodaszép Madonnák előtt. Mindig csak őt látta ... A levegőben benne volt a tavasz lehelle. A lelkében is tavasz, ifjúság volt.

És Santa Barbara olyan szép volt, olyan ígész ...

*

Minden nap ott járt mindenféle ürügyek alatt az óraművésznél.

Santa Barbarát mindig szebbnek találta.

Az óraműves asszony rápazarolta mosolyának minden ígézetét és édes sejtések rózsás kódéval bódította el a lelkét.

Őt nap múlva elkészült a híres kronométer.

Füléhez vette. Olyan pontosan, szabályosan verte: kip, kop, kip, kop.

De mikor kifordult a kis alacsony órásboltból, úgy érezte, hogy lelkében vége a harmoniának és hogy a szíve nem tart már lépést a híres kronométerrel.

Annak dobogása nem volt már többé szabályos, nem volt többé rendes.

Olyan volt, mint a félrevert harang, mikor tűzveszedelem pusztít.

Tündér estély.

— A sepsiszentgyörgyi tanítónőképző jelmezes farsangi estélyéről. —

Mesébe illő, fényes, káprázatos, bűbájos estét varázsolt elő gyermekeinek egy jóságos édes anya.

A mit egy mivelt, finom lélek: Pálmai Lenke ragyogó fántáziával csak kigondolhatott, hogy a gondjaira bízott kedves ifjú leányseregnek kedélyt, ábrándos lelkületét, ártatlan szívét gazdagítsa, nemesse s egy farsangi nap bohókás hangulatával mások érzületébe is észrevétlenül belopja: azt mind valóra is váltotta az ő derék táborkarával: a lelkes, intelligens, és feladata magaslatán álló tanári karral.

A kix részesei, szemlélői lehettek a szép tündérestnek: azok a legnagyobb elragadtatással beszélnek és innak róla, valamint az estélyt rendező igazgató és tanártársai rendkívül agilis, lelkes tevékenységről s lekötöztető vendégszeretetéről. S mi jót, szépet és bájost csak produkálhat egy ifjúság, pláne ily szép üde, ártatlan és kedves leánysereg: azt egyszerre ily gyönyörű és sikeres kivitelben látni úgy mondják, úgy írják, nem sokszor jut részébe halandóknak.

Ime, itt adjuk egy halvány képét az elragadó, lebilincselő részletekben gazdag tündéri estélynek.

A változatos, szellemes, csinos műsor egy kedves népdalegyveleggel nyílt meg, melyet a növendékek ének és zenekara adott elő nagy szabadsággal, szép összhanggal. Zugó taps hangzott fel a nyomában az osztatlan elismerés jelöl.

Utána Rudnyánszki a „Tavaszi tündére”

módja — annak ezt a Kárpátokon túlról, tehát osztrák földről kell végrehajtania.

„Nyugatról jövő támadás ellen épp úgy, mint a monarchia másik államának területét csak a tiroli hegységnél vagy a cseh hegysorosnál lehet célszerűen megvédeni. Ha az ellenséget ezeken a pontokon nem sikerül megállítani, feltartarhatatlanul nyomulhat elő a kettős monarchia bármely pontja felé.”

„Tovább is lehetne fűzni ezeket a példákat, de felesleges, mert az eddigiek is eléggé igazolják, hogy a monarchia két államát csak együttesen lehet megvédeni még a határokon belül is. De a belső védekezés, mint már említettük, manapság elégtelen. A védelemre szoruló érdekör oly nagy, hogy egy Magyarországnál nagyobb államszervezet erejét is messzire túlhaladja.”

„Ennek a megvédésére a mai viszonyok közepett csak egy politikai és katonai nagyhatalom képes.”

Erra egymagában sem Magyarországnak, sem Ausztriának nincs elegendő ereje. Csak ketten együtt képesek e feladat teljesítésére.”

Az önálló hadsereg hívei különös előszeretettel hivatkoznak arra is, hogy a történelem tanúsága szerint szövetséges hadseregek már gyakran küzdöttek és győztek külön parancsnokok alatt, hogy tehát ezt Ausztria és Magyarország önálló, de szövetséges hadai is elérhetik.

Akik ezt állítják bizonyára felületesen olvasták a hadtörténelmet. Ha alaposabbak lettek volna, bizonyára egészen más következtetésekre jutottak volna el.

Nagy Frigyes, akinek katonai véleményei talán mégis csak érdemelnek valamelyes figyelmet, ezt a lapidáris kijelentést tette: „valamennyi közt a legjobb szövetségesek a saját csapataink” és ezzel röviden és világosan jellemezte általában a szövetségek értékét. Ugyanő az 1744-iki hadjáratban saját fájdalmas tapasztalatai alapján győződött meg arról, hogy két önálló hadsereg céltudatos és eredményes együttműködése lehetetlen.

Nagy Frigyes kijelentésének igazságát erősítik meg a hét éves háború eseményei is, melyeket kicsi, de egységesen szervezett és vezetett seregével vívott meg egész csomó szövetséges ellen. Nem kisebb tekintély, mint Napoleon, erősítette meg azt a tételt közzévetve, de egész terjedelmében, midőn 1813. júniusában az Ausztriának a koalícióhoz való csatlakozásával fenyegető Metternich hercegnek ezt felelt: „Hányan is vagytok ti szövetségesek? Öten, hatan, vagy huszan? Minél többen vagytok, annál jobb reám nézve. Mert Napoleonnak is módjában volt a szövetséges hadakban rejlő hátrányi mindjárt hadvezéri pályája kezdetén megismerni!

Ausztria és Szardínia szövetséges hadaival szemben a vakmerő áttörés ugyan sikerült 1786-ban, de Bonaparte mégis abba a veszélybe jutott, amely ezzel a taktikával mindig együtt jár, tehát nyugodtan állíthatjuk, hogy ez a veszedelmes katasztrófává növekedett volna, ha egységes vezérlet alatt álló sereggel állt volna szemben. Hogy nem így volt, az hárította el fejről a veszélyt: a szárdok rögtön Turin fedezésére gondoltak, az osztrákok pedig Lombardiára, — a következményét ismerjük.

Még tanulságosabb ebből a szempontból a szövetséges osztrákok és oroszok hadjárata 1799-ben, annak dacára, hogy a két sereg egységes vezérlet alatt állt Szuvorov tábornagy alatt. Milyen surlódások és akadályok, civódások és viszályok keletkeztek a szervezett, kiképzés, élelmezés stb. különféleségéből! Minden más példánál világosabban látjuk itt, mennyire mellőzhetően előfeltétele eredményes működésnek az, hogy már a háborúra való előkészületek is egységesek legyenek és hogy ezeket az előkészületeket egy központból irányítsák, vezessék céltudatosan. Csak így működhetik a hatalmas szervezet a döntés órájában kifogástalanul.

Gondoljunk még Poroszország 1813-beli helyzetére, amikor Napoleon a szövetséges hadait Lützennél és Bautzennél már megverte és az orosz tábornokok cserben hagyták, hazamentek.

Részletes katonai érvekkel fejtegeti az egységes szolgálati és vezényleti nyelv szükséges voltát és ismétli, hogy a hadsereg egységének megbontása mindkét államra végzetes lenne.

NAPI HIREK.

— **Királyi kitüntetés.** A király Károly Mihály dr., a székelyföldi miniszteri kirendeltség ügyeinek ellátásával megbízott miniszteri segédtitkárunk ügybuzgó szolgálatai elismerésül a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta. E kitüntetés a székelység érdekében rendkívül sok jóakaratú, lelkes tevékenységet kifejtett férfiuért és azért hozzá szíves örömmel gratulálunk!

— **Majláth Gusztáv püspök bíborossága.** Egész határozottan fermában írják, hogy Rómában bevégzett dolog, hogy Gróf Majláth Gusztáv Károlyt, az erdélyi r. katolikusok lánglelkű püspökét a legközelebbi konzistoriumban bíborossá fogja avatni X. Leó pápa.

— **Személyi hír.** Elischer József, kir. tanácsos, tankerületi főigazgató a róm. kath. főgimnázium meglátogatása céljából vasárnap este Kézdivásárhelyre érkezett.

— **Miniszteri elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szentkereszt

Béláné bárónénak, aki az árkosi állami óvoda és áll. elemi iskola szegénytanulóinak 300 korona értékű meleg ruhát és taneszközöket adományozott elismerését és köszönetét nyilvánította.

— **Temetés.** Vargha József, ny. főjegyző földi részait pénteken délután helyezték örök nyugalomra a r. kath. temetőkerthöz, az egész város közönségének páratlanul szép részvétel között. A temetési szertartást Stadler Albin plébános végezte Kovács Bernárd tanár és segédlelkész közreműködésével. A boldogult haláláról Kézdivásárhely város tanácsa is külön gyászjelentést adott ki.

— **Közzgyűlés.** A kézdívásárhelyi kiegészítő karaképöntár részvénytársaság múlt vasárnap délután tartotta az 1904-ik évről beszámoló közgyűlését. Dr. Sinkovits Ottó elnökgazgató vezetésével. A közgyűlés úgy az igazgatósági, mint a felügyelő bizottsági jelentést jóváhagyó tudomásul vette s elismeréssel honorálta a Dr. Sinkovits Ottó elnökgazgató s Kupán József vezérigazgató tapintatos vezetésével derekasan működő igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselők munkásságát. Az ifj. Nagy Ferenc lemondásával megüresedett felügyelő bizottsági tagsági helyre a közgyűlés Dr. Tóth József kórházi osztályorvost választotta meg.

— **Március 15.** A magyar szabadság dieső napjának 57-ik évfordulóját a Kézdivásárhelyi Iparos Ifjúsági Egyesület, f. évi március hó 15-én d. e. 10 órakor az állami el. iskola tornatermében a következő programmal ünnepelt meg: 1. Nyitány: Bodor Lajos zenekara. 2. Megnyitó Zoltán ev. ref. lelkész ur. 3. Énekel az ifjuság dalköre. 4. Szavai: Thuróczy Vilma k. a. 5. Ének két szözlamban: István Irma k. a. és Nagy Gerő ur. 6. Ünnepi beszéd: Czirmai Zoltán ev. ref. lelkész ur. 7. Énekel az ifjuság dalköre. 8. Szavai: Medgyaszai Lajos ur. 9. Szózat: Enekel az ifjusági egyesület. 10. Bezáras. Az érdeklődő hazafias közönséget tisztelettel meghívja az egyesület.

— **Az utolsó bal.** Csak időrendben volt utolsó, de sikerben az első közt foglalt helyet a nőgy. egyesület huszágyszázodik kalikobálja. Szépszámú közönség vett részt, csinos, jelmezesek tarkították a kedélyes mulatságot, az anyagi siker is elég szép összeget hozott a jótékony célra, elismerésül. Jeleül a buzgó fáradozásnak, melyet a tevékeny rendező hölgyek és urak kifejtettek.

— **Március 15-dikén Dálnokban** az ifjusági egyesület az áll. isk. növendékeivel az ev. ref. dalkör közreműködése mellett hazafi ünnepélyt rendez. Ez ünnepély alkalmával osztja ki a gondnokság a Bezársy Imre adományából készített 34 pár lábbelit. Az ünnepély 9 órakor a templomban kezdődik és az iskolában folytatódik. Műsora: 1. Hímnusz énekel az ev. ref. dalkör. 2. Alkalmi felolvasás tartja Teleky Ferenc okleveles jegyző. 3. Háromszínű zászló lobog énekel a vegyeskar. Március 15-dike szavai Veres Amália k. a. Kossuth-nóta énekel az ev. ref. dalkör. Záróbeszéd tartja Darkó Mihály ig. tan. Lábbeli osztás. Az adományt tevőhöz köszönő beszédet intéz egy V. oszt. fiu növendék. Szózat énekel a vegyeskar.

— **Tömeges magszállítás az államnak.** Makfalva Géza földművelésügyi államtitkár, Sierbán

című, egy felvonásos színműve következett, melyben résztvettek: Székely Erzsé (Gizella), Makkai Erzsé (Margit), testvérek; Borecs Sári (Anna, szegény leány); Máthé Irén (Egy kis legény); Kiss Margit (A tavasz tündére); Osvalth Rózsa (Az ibolya); Magyar Hajnalka (A gyöngyvirág tündére); Tolnay Erzsé (A nefejejt tündére); Janosó Margit (A szegfű tündére); Grega Ilona (A rózsza tündére); Benke Juliska (A nagymama); Szotyori Anna (A mama); Sebők Irma (I. leány); Nagy Mariska (II. leány vendégek) képződei növendékek.

A bájos jelenetekben gazdag, pompásan sikerült kis színdarab után „A kávéházban” élénk dallamos előadása következett. Előadták: Kovács Lenke IV. é. n. (kapitány) és Keresztes Emma III. é. n. (alispán), sok tüzzel nagy élénkséggel. A hallgatóság nagy tetszéssel élvezte végig előadásukat és elismeréssel honorálta a kedves szereplőket.

Ezt egy igen szellemes kis farsangi bohóság: „Apolló zsúrt ad.” követte. A modern alkotások iránti kritikájukat a muzsák oda fenn az Olimpuszon sok szellemességgel és szatirikus vonatkozással adják elő Apollónak, a szerint, a mint azt ideleln a földönjárókban tapasztalták. A kiváló gonddal és sikerrel előadott bohóság kellemes perceit igen bálós volt a közönség. Résztvettek az előadásban: Dávid Anna (Apolló) Kristály Zsuzsa (Clío), a történelem muzsája), Kovács Lenke (Thália, a vígjáték muzsája), Borbáth Ilona (Melpomene, a szomorújáték muzsája), Páncs Erzsé (Terpsichore, a tánc muzsája), Rácz Jolán (Polyhymnia, az ékeesszólás muzsája), Szász Margit (Calliope, a hősköltészet muzsája), Kiss Margit (Erato, a szerelem muzsája), Kovács Etelka (Euterpe, a

lirai költészet muzsája), Miskolczy Mariska (Uránia, a csillagászat muzsája).

Magyar táncok. Zongorán igeo csinosan Székely Erzsé és Bochner Erzsé adták elő. Mégis tapsolták kedves élvezetes játékukért.

Falun. (Dialog. Irta Benedek Elek.) Előadták Keresztes Emma (Szovatiné) és Balog Szerén (Rigóné). Az az igazi székely típus, melyet Benedek Elek olyan mesteri módon tud írásaiban visszaadni, aligha talált jobb megismerőit, mint ez alkalommal. Igazi törülközőt székely asszony volt Balog Szerén színterében, kiejtésében. És pedig abból a jó bőbeszédű fajtájából, a kiknek úgy foly a szapora szó az ajkukról, mint a patak vize. Sokat gyönyörködhetett volna az író, ha Balogh Szeréntől láthatja ezt az ő székely asszonyt. Keresztes Emmának pesti, ideges asszonya szintén kiváló alakítás volt; sok eleganciával személyesítette ezt az alakot. Előadásukat zajos tetszéssel és tapsokkal honorálta a közönség.

Az alkony (karének) zárta be a gazdag és igen szépen sikerült műsort. A karének, a zongorán előadott zeneművek az intézet ifju zenetanítónőjének nagy buzgalmára vallanak.

A növendékek jelmezes felvonulása következett ezután. Kaleidoszkopszerű tarkasággal lejtettek el a csinosabbnál-csinosabb alakok. Vidám nevetés, a leánybáznak örömteljes zsiabongása töltötte meg a szűkeket bizonyult terem. A műsor végeztével a jelmezes leányok kedélyes tánca következett.

A megjelent vendégek között ott voltak vármegyénk főispánjának neje Haller Jánosné grófné, Haller Róza grófnővel és kedves leánykaival; Szent-Iványi Miklós, kir. tanácsos alispán családjával,

Gödr Ferenc polgármester családjával, dr. Künnle Tivadar és családja, Bogdán Arthur, az intézeti igazgató-tanácsnak tagjai; hivatalfőnökök, lelkészek, tanintézetek vezetői, gondnoksági tagok és számos meghívott vendég.

A jelenlevőket az igazgatónő látta vendégéül dus lakomával, a hol kifoghatatlanok voltak a bájos ifju tanítónők is a szíves vendégszeretetben.

A felköszöntök sorát a lakomán Szent-Iványi Miklós vármegyei alispán nyitotta meg, az intézet lelkes tanártestületét, élükön a magas műveltségű igazgatónőt, Pálmai Lenkét éltetve.

A város nevében ifj. Gödr Ferenc polgármester tartott felköszöntőt, melyben mint a Székelyföldön fontos missziót teljesítő intézetre, a tanítóképző intézet virágzására ültette poharát. A felköszöntők egész árja következett ezután, melyekben vége hossza nem volt az őszinte elismerésnek és hálának, a melylyel a jelenlevők hódoltak Pálmai Lenke igazgatónak páratlanul melegen érző anyai szívre valló, helyes és tapintatos vezetésért, a tanári karnak szíggal párosult, szeretettel teljes, hazafias munkásságáért, de a mely hódolat a távollévő szülők szívében is él s talán onnan is fakadt ki s a kiknek nevében jóleső örömmel teszem le a helyen én is a hála, tisztelet és szeretet egyszerű virágaiból font koszort a tündőrest összes rendezői előbel. Sohase halványuljon, de mindig fokozódjék irántuk a hódolat fénye és melege!

János kir. jószágigazgató kíséretében a napokban meglátogatta Mauthner Ödön es. és kir. udvari magkereskedésének Budapest, Rottenbiller u. 33 sz. alatt levő központi telepét és az állam részére nagyobb megrendelést tett lóhere és lucerna magból. Ez alkalommal nagy érdeklődéssel megtekintette az egész telepet, hol most a tavasz idején 140 főből álló személyzet bonyolítja le a mag szétküldésének nagy munkáját.

— Március idusa. A helybeli kereskedő ifjak társulata márciusi ünnepségét folyó hó 18-án este 8 órakor fogja megtartani a kör saját helyiségében

az alábbi műsorral: 1. Nyitány: Szőke Pista zene-kara által. 2. Himnusz: énekl. a K.-ifjuság dalköre. 3. Elnöki megnyitóbeszéd. 4. Az ünnepélyt méltatja: Szabó Jenő. 5. Szaval: Nemes Anna. 6. Duett Jancsó Irénke k. a. és Both Mihály énekvezér által. 7. Szaval: Czirmai Zoltán ev. ref. pap. 8. Szózat énekl.: a K.-ifjuság. 9. Záróbeszéd.

— A kézdivásárhelyi ev. ref. egyházközség mult vasárnap Kőlönthe Mózes főgondnok elnökségével közgyűlést tartott, a melyen az 1904 évi számadást terjesztették elé Turóczy László algonok, Császár József pénztáros. E szerint: a kepe-

alap bevétele 19838 K. 8 f., kiadása 18365 K. 56 f. volt s így 1905-re pénzmaradvány 1523. K. 32 f. tesz. A kepe megváltási alap vagyona 1904. dec. 31-én 156,009 K. 10 f. tesz. A közalap bevétele 7900 K. 69 f. kiadása 7335 K. 72 f. pénzmaradványa 1905-re 564 K. 97 f. tesz. A közgyűlés elismeréssel vette jóváhagyó tudásul a számadásokat is az igazgató-tanáchoz felterjeszteni határozta. Végül folyó ügyeket tárgyalta a közgyűlés.

— A szerk. postája. Intezo B. Csak a nyíltérben közölhetjük, vagy csak kihagyásokkal. Kérjük tárgyilagossággal átdolgozva újból beküldeni.

H i r d e t é s e k.

M e g h i v ó.

A SEPSISZENTGYÖRGYI KERÜLETI
BETEGSEGÉLYZŐ PÉNZTÁR
XI. ÉVI

rendes közgyűlését

1905. március 19-én Sepsiszentgyörgyön, a pénztár helyiségében d. u. 2 órakor tartja meg, melyre a t. mu. kaadók és a pénztár tagjai tisztelettel meghívotnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A zárszámadások és pénztári kimutatások előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
4. A kilépő és eltávozott igazgatósági tagok helyeinek betöltése, igazgatósági póttagok, felügyelő-bizottság és választott bíróság megválasztása.
5. Indítványok.

Megjegyzés. Indítványok csak úgy tárgyalhatók, ha azok az igazgatósághoz a közgyűlést megelőzőleg 24 órával írásban beadatnak. A közgyűlésen megjelenő tagok kötelesek tagsági könyveikkel igazolni, hogy a pénztárnak még mindig tényleges tagjai.

Sepsiszentgyörgy, 1905. március hó 1-én.

27. 1-1.)

Az igazgatóság.

Olcsó pénzt!!

Földbirtokokra 4°/_o—5°/_o-ig a mive! a
tőke is törlesztődik közvetitek.

Raktáron tartok:

gazdasági- és varrógépeket,
továbbá erőtakarmányt, ponyvát és min-
dennemü zsákokat, gyorsan beszerezem,
gépek javítását, elvállalom a Gazdasági
Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság
kézdivásárhelyi áru osztály üzletében.

Tisztelettel:

Ifj. Nagy Ferenc,
műmalomtulajdonos.

(14. 9—10.)

Borbély üzletemet

szabadkézből eladom, vagy
esetleg bérbeadom.

Értekezhetni lehet Szotyori
Istvánnál Kovásznán.

(26. 1—3.)

Hirdetések

olcsó áron
felvétetnek e lap
kiadóhivatalában.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű
igen célszerű villany-
világításu

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába
kerül és pedig 1 finom
u. tajtékpipa kínai
ezüst foglaltal, 1
hozzaváló pipaszár, 1
célszerű dohány-
zacskó, 1 gyufatartó, 1
tajték szivarszopóka,
1 szivartárcsa, 1 hű-
pipa szárral együtt, 1
tajték szivarszopóka,
1 szivarvágó, 1 szivar-
hamutartó 10 darab
összesen.

4 és fél kiló körülbe-
lül 50 dbt különféle
illa u finom pipere
szappan csak 5 K

s vegyünk csakis Magyarországon.

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán
azon helyzetbe jutottam, hogy az éltet felsorolt 40
darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat
melyen leszállított áron potom 6 frt 40 kr-ért szállít-
hatom birkinék és pedig.

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével
6 d.b. amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
6 drb amer. szabad. ezüst evőkanál
12 drb amer. szabad. ezüst kávéskanál
1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál
1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál
6 darab angol „Viktoria” pohártálcza
2 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr-ért ezen tár-
gyak ez előtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém
belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.
Neumann József-nél
Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 13.

KÖNYVHAKÉSZLET

5 darab solingeni pen-
gőjű kés és 1 darab
szelatelő villa csak
4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott
fazék és 6 darab lá-
bas különböző nagy-
ságúak csak
5 kor. 90 fillér.

Egy valódi
Roskopf óra
kétévi jótállás mellett
csak 5 korona

(17. 7—20.)